

LETONSKO PREDSEDAVANJE SAVETOM EVROPSKE UNIJE

Pišu: Jelena Ribač i Aleksandar Bogdanović

Letonija predseada Savetom Evropske unije od 1. januara do 30. juna 2015. godine. Ulogu predsestavajuće Savetom Evropske unije Letonija je preuzela od Italije, koja je koordinirala njegovim radom, definisala tematske prioritete i posredovala u odnosima sa drugim institucijama Evropske unije (EU) u drugoj polovini 2014. godine. Letoniji je ovo prvo predsestavanje Savetom EU.

Letonskim predsestavanjem nastavljen je period tzv. „trojke“ na čelu EU: Italija, Letonija i Luksemburg. Trojku čine države članice EU koje u vremenskom periodu od 18 meseci definišu i usmeravaju agendu EU, obezbeđujući joj nesmetano funkcionisanje i kontinuitet bavljenja određenim pitanjima. Predsestavanje Savetom EU ujedno je prilika za države članice da istaknu teme od značaja za nacionalni ili regionalni interes.

Aktuelna agenda EU je definisana u skladu sa ciljevima strategije „Evropa 2020“, definisanim prioritetima predsestavajuće „trojke“, „Strateškom agendom za EU u vremenima promene“ Evropskog saveta i političkim smernicama Evropske komisije (EK) iznetim u dokumentu Žan Klod Junkera: „Novi početak za Evropu: Moja agenda za rast, pravičnost i demokratsku promenu“ (Prikaz 1).

Prioriteti letonskog predsestavanja Savetom EU

KONKURENTNA EVROPA –
EKONOMSKI RAST I POVEĆANJE KONKURENTNOSTI EU

Mere za podsticanje ekonomskog rasta i smanjenje nezaposlenosti, naročito među mladima, ostaju prioritetne teme u EU i, samim tim, u fokusu su i letonskog predsestavanja. Paket EK za zapošljavanje, rast i investicije treba da doprinese ostvarenju ovog cilja osnivanjem „Evropskog fonda za strateške investicije“ i revizijom mehanizama za ispunjenje ciljeva „Strategije Evropa 2020“. Nastavlja

Evropski pokret
Srbija

Latvian Presidency
of the Council of the
European Union

EU2015.LV

se sa merama za podsticanje reindustrijalizacije i kreiranje uslova za razvoj malih i srednjih preduzeća kroz obezbeđivanje povoljnih kreditnih aranžmana i uklanjanje administrativnih barijera. Očekuju se legislativne inicijative zarad stvaranja jedinstvenog tržišta u domenu energetike, tj. Energetske unije i obezbeđivanja energetske sigurnosti. Ulaganje u istraživanja, nauku i obrazovanje kroz programe „Erazmus +“, „Horizont 2020“ i sprovođenje tzv. „garancije za mlade“ u državama članicama, kao i stimulisanje digitalnog društva viđeni su kao spona ekonomskog rasta i smanjenja nezaposlenosti mladih.

EVROPSKI FOND ZA STRATEŠKE INVESTICIJE

Evropski fond za strateške investicije (EFSI) biće formiran na osnovu Investicionog plana EK u saradnji sa Evropskom investicionom bankom (EIB). Cilj Investicionog plana jeste da obezbedi rast realne ekonomije kao rezultat javnih i privatnih ulaganja.

Garancija u iznosu od 16 milijardi evra za budući rad EFSI biće obezbeđena iz evropskog budžeta, uključujući „Instrument za povezivanje Evrope“ (CEF) i program „Horizont 2020“, kao i 5 milijardi evra koje će alocirati EIB. Države članice su takođe pozvane da izdvoje sredstva za kontribuciju fondu, na osnovu klauzula o fleksibilnosti Pakta za stabilnost i rast EU. Na osnovu istorijskih iskustava i opreznih procena, početna sredstva fonda trebalo bi da budu samo osnovni podsticaj njegovom radu sa očekivanim efektom multiplikacije od 1:15 (evra).

DIGITALNA EVROPA – ISKORIŠĆAVANJE POTENCIJALA DIGITALNOG DRUŠTVA U RAZVOJU EU

Stvaranje jedinstvenog digitalnog tržišta je u fokusu letonskog predsedavanja. Unapređenje zaštite ličnih podataka, modernizacija autorskih prava i usklađivanje prava potrošača sa promenama nastalim usled razvoja e-tržišta, kao i brojne mere zarad poboljšanja telekomunikacionih usluga biće predmet legislativnih inicijativa u prvoj polovini 2015. godine. Pored toga, podsticanje učenja digitalnih veština, korišćenje digitalnih tehnologija i onlajn usluga među građanima treba da postanu prožimajući elementi svih politika EU. Ovim temama baviće se Godišnja skupština Digitalne agende ovog proleća u Rigi.

ANGAŽOVANA EVROPA – JAČANJE ULOGE EU KAO GLOBALNOG AKTERA

Kriza na istočnoj granici EU i transatlantski odnosi su izazovi i za letonsko predsedavanje. Ukrajinska kriza, u čijem središtu su odnosi između EU i Ruske Federacije, ima specifičnu težinu i za Letoniju zbog komplikovanih bilateralnih odnosa između dve države. Letonija je domaćin Samita država „Istočnog partnerstva“ koji će biti održan u Rigi maja 2015. Samit je centralni događaj celokupnog letonskog predsedavanja, budući da je na prethodnom samitu u Vilnjusu ukrajinska kriza otpočela. Jačanje veza sa centralnoazijskim zemljama i redefinisavanje strategije EU prema ovim zemljama, kao još jednu važnu temu, treba posmatrati u kontekstu diversifikacije energetske izvoru i povećanja energetske bezbednosti EU. Pregovori u vezi sa „Transatlantskim trgovinskim i investicionim

partnerstvom” između SAD i EU, i pored brojnih kontroverzi i poteškoća, nastavlja se tokom 2015. kada se očekuje okončanje i stvaranje najveće zone slobodne trgovine na svetu.

Prikaz 1. Prioriteti letonskog predsedavanja Savetom EU u strateškom okviru EU

Značajni procesi za pregovore Srbije o pristupanju EU u toku letonskog predsedavanja

Proširenje EU na Zapadni Balkan/Tursku nije prioritarna tema u okviru letonskog predsedavanja, ali se nastavljaju pristupni pregovori sa ovim državama. Srbija je u fazi analitičkih pregleda usklađenosti zakonodavstva sa pravnim tekovinama EU čije okončanje je predviđeno za mart 2015. godine. Analitički pregled je potpuno završen za 26 od 35 pregovaračkih poglavlja od kojih je za 3 pripremljen izveštaj EK (poglavlja 32, 23 i 24). Održana je jedna međuvladina konferencija na kojoj su otvoreni pregovori o pristupanju Srbije EU, ali do sada nije otvoreno nijedno pregovaračko poglavlje. U narednom periodu članove pregovaračkog tima

Srbije očekuju izveštaji i održavanje preostalih eksplanatornih i bilateralnih analitičkih pregleda¹. Naredna međuvladina konferencija i otvaranje prvih poglavlja se očekuju za vreme letonskog predsedavanja.

Visoki predstavnik EU za spoljnu i bezbednosnu politiku (visoki predstavnik) je glavni posrednik u pregovorima između Srbije i Kosova, a pitanje dijaloga i implementacije sporazuma dve strane sastavni je deo poglavlja 35 u pregovorima Srbije sa EU. Imenovanje visokog predstavnika i formiranje kosovske vlade je stvorilo uslove za nastavak oba pregovaračka procesa.

Srbija nije u obavezi da se pridruži zajedničkim odlukama EU u vezi sa Zajedničkom spoljnom i bezbednosnom politikom, ali se očekuje da u smislu šireg političkog dijaloga u procesu pristupnih pregovora postepeno usklađuje spoljnu politiku sa EU. Stav da se ne pridruži zajedničkim odlukama EU u vezi sa ukrajinskom krizom, odbijanje uvođenja sankcija Ruskoj Federaciji i izjave pojedinih zvaničnika Srbije izazvale su reakciju EU upućivanjem ed-memoara 21. avgusta 2014. godine. Balansiranje odnosa sa Ruskom Federacijom i EU će ubuduće predstavljati izazov za spoljnu politiku Srbije, što je povećalo značaj poglavlja 31, Spoljna, bezbednosna i odbrambena politika. Izveštaj sa analitičkog pregleda u vezi sa ovim poglavljem se očekuje u vreme letonskog predsedavanja.

*Tabela 1. Odabrani događaji za vreme letonskog predsedavanja Savetom EU
1. januar – 30. jun 2015. godine*

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
Januar	1.	Litvanija se pridružuje evrozoni i postaje 19. članica EU koja je uvela evro	Početak Evropske godine razvoja
	19.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	27/28.		Neformalni EU–Rusija „samit” (Češka Republika/Poljska)
Februar	2.		Početak nove runde pregovora u vezi sa Transatlantskim trgovinskim i investicionim partnerstvom
	9.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	Nastavak dijaloga između Beograda i Prištine
	10.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	12/13.	Sastanak Evropskog saveta (neformalni sastanak)	
	16.	Sastanak Evrogrupe	
Mart	7.	Sastanak Saveta za opšte poslove (neformalni sastanak tzv. gimnih)	Završetak analitičkih pregleda usklađenosti zakonodavstva Srbije sa pravnim tekovinama EU
	9.	Sastanak Evrogrupe	
	16.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	17.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	19/20.	Sastanak Evropskog saveta	

**ISTRAŽIVAČKI
FORUM**

ISTRAŽIVAČKI FORUM

predstavlja programsko telo Evropskog pokreta u Srbiji i funkcionalni mehanizam za uključivanje relevantnih nezavisnih stručnjaka, članova i bliskih saradnika EPuS-a u istraživačko-analitički rad, odnosno proces zagovaranja alternativnih predloga javne politike u svim oblastima relevantnim za proces evropske integracije Srbije.

Cilj IF-a jeste da sveobuhvatnim, multidisciplinarnim i pravovremenim praktično-politički usmerenim istraživanjima, podrži zagovaračke napore EPuS-a i doprinose poboljšanju kvaliteta javnih politika.

Kralja Milana 31/II
11000 Beograd
Republika Srbija
tel: + 381 11 3640 174
fax: + 381 11 3640 202

www.emins.org

Mesec	Datum	Odabrani događaji iz kalendara predsedavanja	Ostali događaji
April	20.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	21.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	24.		Skupština Međunarodnog Evropskog pokreta
Maj	1.		EXPO 2015 u Milanu (Italija)
	9.		Dan Evrope
	11.	Sastanak Evrogrupe	
	18.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	19.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	21/22.	Samit zemalja Istočnog partnerstva u Rigi	
Jun	17 - 19.		Godišnja skupština Digitalne agende
	18.	Sastanak Evrogrupe	
	22.	Sastanak Saveta za spoljne poslove	
	23.	Sastanak Saveta za opšte poslove	
	25/26.	Sastanak Evropskog saveta	

Napomene

1 Eksplanatorni analitički pregled podrazumeva predstavljanje pravnih tekovina EU Pregovaračkom timu Srbije u datoj oblasti od strane EK. Bilateralni analitički pregled podrazumeva predstavljanje zakonodavstva Srbije EK.

Zvanični sajt letonskog predsedavanja Savetom EU:
<http://www.es2015.lv/en/in-english>

JELENA RIBAĆ i ALEKSANDAR BOGDANOVIĆ su članovi
Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji.

Rad Istraživačkog foruma Evropskog pokreta u Srbiji je podržan od strane „Think Tank Fund“ programa Fondacija za otvoreno društvo. Mišljenja i stavovi izraženi u ovom radu predstavljaju stavove autora i ne odražavaju neophodno i zvanične stavove Fondacija za otvoreno društvo.